

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerni; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto, za Nemčijo stane za celo leto 5 krom; za Ameriko pa 6 krom; za drugo tuzemstvo se računam naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajo po 1 v. Uredništvo in upravitelstvo se nahajata v Puči ulici, št. 1. Uredništvo in upravitelstvo se nahajata v Puči ulici, št. 1.



Slava Tebi, ki si nas kmetje ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopolni deli, ki se sprejemajo za vsaki rok, se plačajo po vrednosti. Uredništvo in upravitelstvo se nahajata v Puči ulici, št. 1. Za naročnino velja za celo leto 3 krom, za pol leta 1 krom, za četrt leta 50 v. za Ameriko pa 6 krom; za drugo tuzemstvo se računam naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajo po 1 v. Uredništvo in upravitelstvo se nahajata v Puči ulici, št. 1.

Stev. 49.

V Ptuj v nedeljo dne 5 decembra 1909.

X. letnik.

Vsi proti „Stajercu“!

Ako prebira človek prvaške časopise, potem čita v njih mnogokrat preziranje „Stajerca“. Tako je n. p. glasilo ponesrečenega pesnika Spindlerja, slavn „Narodni dnevnik“ napisal ponovno besedo s „Stajercem“ se mi — hm, mi, mi! — ne bomo prepirali. Napisal je pa te besede le tedaj, ko ni mogel ovreči naših trditvev. Preje se je prav rad z nami prepiral. Ali kadar smo mu zabrusili take resnice v obraz, da mu je sleherni odgovor v grlu obstal, takrat je poetični Spindler položil pero iz roke in zavihal nosek ter rekel: s „Stajercem“ se ne bomo prepirali. Namesto da bi nam n. pr. odgovoril na vprašanje, kako to, da Ciril Metodova družba ni niti krajcarja za po toči oškodovane posestnike v ormoškem kraju dala, — namesto da bi nam pojasnil, kako to, da je nosil veliki Slovenec Senčar enkrat nemško-nacionalni trak kot nemški „turier“, — igral je „Narodni dnevnik“ raje vlogo olimpske osebnosti in je le skozi zobe zašepetal: s „Stajercem“ se mi re bomo prepirali. In tako tudi drugi prvaški listi. Hoteli so na ta način v javnosti napraviti mnenje, kakor da bi bil „Stajerc“ popolnoma brezpomemben list. Pa to se jim ni posrečilo! Kajti vedno so se prvaški listi zopet spozabili in so morali hoti ali nehoti peči se s „Stajercem“. In tako ne izide skoraj nobene številke prvaških listov, v kateri bi ne pisarili strupeno proti „Stajercu“. Zakaj to, — ako smo res brez vsake veljave, potem se naj nas pusti v miru, potem bomo itak sami ponehali. Z grčimi svojimi posvkami, z neverjetnim svojim zavijanjem in podlim obrekovanjem so prvaki ravno dokazali, da je „Stajerc“ danes najuglednejši in najvažnejši list v slovenskem jeziku na Stajerskem in Koroškem. Mi se ne bahamo s tem, ali resnica je! Edino „Stajerc“ je nevaren, edino „Stajerc“ prinaša svitlobe v temne brioge prvaškega izkoriščanja, edino „Stajerc“ ima moč in veselje, da biča z vso brezobzirnostjo guilo strahovlado prvaške gospode.

Zato se tudi vsi prvaki združujejo v boju proti „Stajercu“. Celo vrsto listov so že ustanovili z edinim namenom, premagati naš list. Ali ni se jim posrečilo, — vsi ti ključni lističi so padli v jamo in danes se ne spominja nikdo nanje, danes ne poje noben petelin za njimi. Podobni so ti prvaki junaki onim možem, ki jih predčuje nemška povest „von den sieben Schwaben“. Teh sedem Svabov je stalo ob eni dolgi sulici, da bi premagali nevarno živino — zajca. In edeu družega je naprej porival, češ: „Hans, geh' du voran.“

du hast die grossen Stiefel an.“ Naposled pa so vsi pred zajcom zbežali. „Stajerc“ pa ni zajec, gospoda prvaška, in vi vsi bodede še dostikrat čutili, da nismo bojazljivi zajci.

Da bi nas popolnoma „uničili“, spravili so nas slavn prvaki celo v državni zbor. Prvič se je lansko leto predznil dr. Henkovač, napadati „Stajerca“ v državnem zboru. Ali dobil je takrat od naprednih poslancev take po svojem jeziku, da se tega ne upa več storiti. In

tudi njihovi prvaški tovarisi so izgubili vso korajžo. Zato so šli ti bojazljivi gospodje k češkemu živnozdravniku Kotlaršu in so ga naprosili, da naj za božjo voljo hudobnega „Stajerca“ v državnem zboru „premagat“. In ta Kotlarš, ta nam tako grozovito neznan gospod, od katerega se večraj nismo vedli, ali je „pejski muzikant“ ali pa ima še kakšne druge zasluge za človeštvo, ta Kotlarš torej je sedel prvakom na lim in se je pretekli petek v državnem zboru zaganjal v „Stajerca“. Mož se razume na naše domače razmere toliko kakor zajec na boben, ali čveketal je vendar vse mogoče o našem listu. Napredni poslanci so možicu seveda tudi takoj povedali, kar mu gre in cela zbornica se mu je krohotala, da je vblagal prvaškim hujskačem. Vrh posl. Marckhl pa mu je odločno odgovoril. Rekel je, da se „Stajerc“ edino v ta namen izdaja, da se prepereči osieparjenje slovenskega kmetijskega ljudstva po prvaških lističih. In to je prava beseda. Ko bi prvakov s politično sleparijo ne bilo, bi tudi „Stajerca“ ne potrebovali. Dokler pa bode prvaštvo slovensko ljudstvo v brezplodno politično-narodnostno gonjo hujskalo, toliko časa bode tudi „Stajerc“ živel in delal in se boril proti prvaštvu.

Vsi, prvaki hujskači najslabše sorte in češki zagriženci, ki ljubkujejo z veleizdajalstvom, vsi so proti „Stajercu“. Ali godi se jim tako, kakor svetopisemskemu preroku, ki je prišel proklinjati in je moral biagoslovljati. Hoteli so nam s posvarjenjem v državni zbornici oškodovati, ali koristili so nam. Doprinesli so namreč za celo državo dokaz, da je naš „Stajerc“ prepotraben.

Z veselim smehom kvitiramo prvaško-češke napade! In delali bodedo naprej, vedno naprej, v blagor izkoriščenega ljudstva.

Politični pregled.

Državni zbor. Dne 26. p. m. je končal državni zbor razpravo najnostnih predlogov glede narodnih razmer. Najprve je govoril posl. Malik, ki se je pečal tudi s šolskimi razmerami na spodnjem Stajerskem in je zlasti omenil potrebo nove nemške šole v sv. Lenartu. Med njegovim govorom je prišlo do burnih preprirov s socialisti in demokrati. Potem je govoril posl. Stravsky. Tudi njegov govor so socialisti z medklici motili in skoraj bi se poslanci stegli. Le polagoma se je nemir polegel. Po raznih drugih govornikih prišel je posl. Marckhl do besede, ki je temeljito z zapeljanim češkim Kotlaršom obračunal. Omenil je tudi naš list in povedal, da je namen „Stajerca“, preperečiti zapeljavanje vbogega kmetijskega ljudstva. Nadalje je omenil, kako velikanske svote daruje država za Kranjce, kako se daje milijone in milijone za osušenje ljubljanskega močvirja. Kranjci nimajo torej nobenega vzroka, govoriti o zamernjenju od strani vlade. Posl. Marckhl je potem tudi popisal natanko septembarske dogodke v Ptuj in pojasnil nečuvano gonjo prvaške politikujoče duhovščine. Rekel je, da bočjo prvaki s svojim kričanjem le umazano

knjižico ljubljanskega škofa zakriti. Končal je izvrstni svoj govor ob velikem odobravanju. — Potem je prišel koroški napredni poslanec Dobnerig do besede. Prjel je zlasti Grafenauerja za ušesa, tako da se je temu cela zbornica smejala. Vse Grafenauerjeve laži so se razpršile pred temeljitim govorom posl. Dobneriga. Pri nas na Koroškem, je dejal ta vrli govornik, je vladal doslej narodnostni mir. Temu se je tudi zalivaliti, da je zamogel koroški deželni zbor mnogo koristnega za ljudstvo storiti. Koroška napreduje zdaj, kar ne more nikdo zamikati. Zato pa leži tudi v interesu koroške dežele, da se proti hujskačem v narodnostni prepri odločno nastopi. Tako sta Marckhl in Dobnerig branila čast svojih dežel in pokazala lažnost prvaštva. Potem je sprejela zbornica predlog, da se izvoli ošek za preštudiranje narodnih vprašanj, ki naj tekom 3 mesecev zbornici o uspehu svojega dela poroča. Kmalu potem je bila tudi seja zaključena.

K vprašanju draginje. Avstrijska „Friedensgesellschaft“ sprejela je sklep, kateremu posnemamo sledeče važnejše točke. Stroški za armado in mornarico v posameznih državah pejejo v vedno večje denarne težave. Le z največjo umetnostjo se je v Nemčiji posrečilo, ureduiti zadnjo veliko finančno reformo (500 milj. markov) in že se kaže zopet pomanjkljiva Angleska, najbogatejša država sveta, ima vedno denarne zadrega (deficit za l. 1909 15 milj. funtov) in angleska vlada pravi da zaradi vedno večjih vojaških zahtev. Tudi na Francoskem s tako bogatim prebivalstvom smatra vlada velikost vsjih vojštev za l. 1910 z okroglo 200 milj. frankov, ki se bodejo skoraj izključno za oboroženje porabili. Na Avstro-Ogrskem se kaže zopet velikanski deficit, katerega povzročijo pač v prvi vrsti izdatki za armado. Zboljšanje gospodarskega položaja v Italiji se ne more zgoditi, kjer stoji tudi ta država z revnim svojim prebivalstvom pred velikanskimi izdatki za armado. Vsalet teh izdatkov vlada že povsod neznozna draginja. In vlade vseh držav iščejo nove vire davkov, da bi zamogle pokriti vedno večje izdatke. Prizadete države naj bi torej enkrat skupaj stopile in sklepale o ustanovljenju vedno naraščajočega oboroženja.

Vojaške dobave. Vojaška uprava kupi po trgovinski navadi za Maribor 2.100 q pšenice, 5.350 q rži, in 4.950 q ovsa; — za Celje 100 q ovsa; — za Celovec 2.483 q rži; — za Beljak 667 q rži; — tozadevne razprave se vršijo dne 7. decembra pri c. in kr. intendanci 3. kora v Gradcu. Kolekovane ponudbe se mora tega dne najkasneje do 9. ure dopoldne vposlati. Druge pogoje se izve pri vojaških „verpflegsmagacinih“.

Vojaki ob meji. Listi poročajo o povečanju števila naših vojakov ob mejah. Doslej se je skoraj vsako leto število vojakov na Galiskem znižalo, ono na italijanski meji pa zvišalo. Leta 1910 se bode pa kora v Krakovem in Lvovu, torej neposredno na ruski meji, za 3 bataljone zvišalo. Nadalje se boče število vojaštva na Tirolskezi (proti Italiji) za en bataljon zvišati. Istotako se poviša število vojakov prav izdatno v Semlinu (nasproti srbskega glavnega mesta),

Naš koledar je izšel! Košta s pošto 70 vin. Kupujte ga!